

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aardyn B.V.
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 3238
4800 DE Breda

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk

PDGGO-DTDO / 22280483

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)

-

Datum **1 september 2022**

Betreft Gewijzigd instemmingsbesluit winningsplan Haagse Aardwarmte
Leyweg

Gewijzigd instemmingsbesluit

1. Aanleiding

Op 2 december 2020 heeft de toenmalige minister van Economische Zaken en Klimaat (hierna: minister van EZK) ingestemd met het destijds door Hydreco Geomec B.V. (tegenwoordig Aardyn B.V. geheten, hierna Aardyn) ingediende winningsplan aardwarmte Haagse Aardwarmte Leyweg (hierna: HAL). Dat instemmingsbesluit (kenmerk: DGKE-WO / V-109) werd onherroepelijk op 14 januari 2021. De bevoegdheid tot instemmen met een winningsplan is met het aantreden van het huidige kabinet belegd bij de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (hierna: de staatssecretaris).

De winning van aardwarmte (ook wel geothermie genaamd) vindt plaats met een doublet (putten HAG-GT-01 en HAG-GT-02) dat in 2010 is voltooid, en in 2021 in gebruik is genomen. Het op 30 januari 2020 ingediende winningsplan HAL beschrijft de winning van aardwarmte uit de Delft zandsteen op een diepte van circa 2 km en beschrijft hoe eventuele risico's van de winning zoveel mogelijk worden beperkt. Daarnaast bevat het winningsplan informatie over de verwachte productie van aardwarmte, een overzicht van het productiesysteem, de verwachte bodemdaling, de kans op bodemtrillingen en de maatregelen die volgens de operator daaruit voortvloeien voor boven- en ondergrond.

De winning ligt binnen het gebied van de winningsvergunning Den Haag (kenmerk: DGKE-WO / V-39), zoals op 15 april 2020 voor twee jaar is verleend op basis van de Mijnbouwwet (hierna: Mbw). Deze tijdelijke winningsvergunning is op 7 april 2022, in lijn met het Tijdelijk beleidskader geothermie, verlengd voor de duur van één jaar (kenmerk: DGKE-WO / V-23178), tot 28 mei 2023.

De winning van aardwarmte ligt geografisch gezien in de provincie Zuid-Holland, binnen de grenzen van de gemeente Den Haag en het verzorgingsgebied van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Reden van wijziging

In het instemmingsbesluit HAL is onder artikel 1 het volgende opgenomen:

PDGGO-DTDO / 22280483

Artikel 1

- a. *Het door Hydreco op 29 januari 2020 ingediende verzoek tot instemming met het aardwarmte winningsplan Haagse Aardwarmte Leyweg, inclusief addenda, een debiet van maximaal 165 m³/uur, een THP van maximaal 57 bar, een injectietemperatuur van minimaal 45°C en een doublet systeemconfiguratie verkrijgt de instemming als bedoeld in artikel 34, derde lid, van de Mijnbouwwet voor de duur van twee jaar na het tijdstip waarop dit besluit in werking is getreden.*
- b. *De termijn van twee jaar, bedoeld onder a, kan ambtshalve of op verzoek van Hydreco met één jaar worden verlengd door de minister.*

In lijn met het Tijdelijk Beleidskader voor aardwarmte verlengt de staatssecretaris de duur van de instemming met het tijdelijk winningsplan aardwarmte HAL met een termijn van één jaar. In dit besluit wordt eerst het beleid rondom het tijdelijk winningsplan aardwarmte toegelicht, waarna een uitleg volgt van de behandeling procedure van deze ambtshalve verlenging van de duur van de instemming.

2. Tijdelijk beleidskader aardwarmte

Op 14 november 2019 introduceerde de minister van EZK het Tijdelijk beleidskader geothermie (kenmerk DGKE / 19265357). Hierin staat dat de huidige vergunningensystematiek zoals vastgelegd in de Mijnbouwwet niet passend is voor de winning van aardwarmte. Vanuit het ministerie van EZK wordt daarom gewerkt aan een wijziging van de Mbw die ziet op het opsporen en winnen van aardwarmte. Deze wijziging is op 22 februari 2022 aangenomen in de Tweede Kamer en ligt op moment van schrijven voor in de Eerste Kamer.

Bij aardwarmte is een korte periode van winning nodig om de productie te optimaliseren en gegevens te verzamelen die nodig zijn om de invloedssfeer van de winning te bepalen. Voor inwerkingtreding van het Tijdelijk beleidskader geothermie werd het bedrijven toegestaan om gedurende een langere periode de werking van het doublet te testen totdat de winningsvergunning was verleend. Gedurende deze langere testperiode kon de verkregen warmte worden gebruikt. In 2019 heeft Staatstoezicht op de Mijnen (hierna: SodM) laten weten, dat na een korte testperiode van maximaal 1 tot 2 maanden, pas over mag worden gegaan tot winning van aardwarmte als de houder van een opsporingsvergunning in het bezit is van een winningsvergunning en een instemming met een winningsplan. Om te voorkomen dat geothermieprojecten na de boring langere tijd stil komt te liggen met alle nadelige gevolgen van dien en anderzijds dat er in strijd met de Mbw wordt gehandeld, wordt er een tijdelijk regime gehanteerd dat geldt totdat de gewijzigde Mbw in werking treedt.

Onderdeel van dit tijdelijke regime is dat gelijktijdig met de aanvraag voor een (tijdelijke) winningsvergunning, de houder van een opsporingsvergunning aardwarmte een tijdelijk winningsplan indient. Het winningsplan wordt pre-drill opgesteld. Net als met de tijdelijke winningsvergunning, zal met het tijdelijk winningsplan voor een periode van 2 jaar worden ingestemd. Deze termijn kan indien nodig met één jaar worden verlengd. Voordat de termijn is verlopen, zal de vergunninghouder, na inwerkingtreding van de wetswijziging, op basis van de verzamelde data op grond van de eerste periode van winning een aanvraag in kunnen dienen voor een vervolgvergunning.

3. Juridisch kader en voorbereidingsprocedure

3.1. Mijnbouwwet en -regelgeving

Het winnen van delfstoffen en aardwarmte vanuit een voorkomen geschiedt conform artikel 34, eerste lid, van de Mbw overeenkomstig een winningsplan, dat bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat wordt ingediend.

In artikel 35 van de Mijnbouwwet zijn de onderwerpen beschreven die in het winningsplan moeten worden opgenomen. Het winningsplan ziet op de ondergrondse effecten en gevolgen van het winnen van aardwarmte. De bovengrondse effecten (m.u.v. die als gevolg van bodembeweging) vallen onder de WABO en worden beoordeeld in de omgevingsvergunning.

Artikel 36 van de Mijnbouwwet bevat de gronden op basis waarvan de minister van Economische Zaken en Klimaat zijn instemming met het opgestelde winningsplan geheel of gedeeltelijk kan weigeren.

Wanneer een voorgesteld winningsplan de instemming van de Minister van Economische Zaken en Klimaat heeft gekregen, zal de winning overeenkomstig het plan plaats moeten vinden. SodM houdt hier toezicht op.

Een winningsplan dient te worden getoetst aan de Mbw en de daarop gebaseerde regelgeving. De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw vormen op grond van artikel 39 van de Mbw het juridisch kader waaraan het winningsplan aardwarmte wordt getoetst.

Ter beoordeling of met een winningsplan kan worden ingestemd, wordt het winningsplan getoetst aan artikel 36, eerste lid, van de Mbw. De minister kan slechts geheel of gedeeltelijk instemming weigeren of daaraan voorschriften of beperkingen verbinden:

- a. indien het in het winningsplan aangeduide gebied door de minister niet geschikt wordt geacht voor de in het winningsplan vermelde activiteit om reden van het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan;
- b. in het belang van het planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte, andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen;
- c. indien nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan;
- d. indien nadelige gevolgen voor de natuur worden veroorzaakt.

Artikel 36, tweede lid, van de Mbw bepaalt voorts dat de minister de instemming kan verlenen onder beperkingen of daaraan voorschriften kan verbinden, indien deze gerechtvaardigd worden door een grond als genoemd in artikel 36, eerste lid.

Procedure

Artikel 34, vierde lid, onder b, van de Mbw bepaalt dat de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing is op een verzoek tot instemming met de wijziging van een winningsplan, tenzij de wijziging van ondergeschikte aard is, omdat zij niet leidt tot een andere beoordeling van:

- de effecten van de wijze van winning, alsmede daarmee verband houdende activiteiten;
- de effecten van bodembeweging als gevolg van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging;
- de risico's voor omwonenden, gebouwen en infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

De staatssecretaris heeft geoordeeld dat de ambtshalve verlenging van de duur van de instemming met het winningsplan HAL wordt beschouwd als wijziging van ondergeschikte aard. Dit houdt in dit besluit tot verlenging van het winningsplan HAL is voorbereid met de reguliere procedure, conform Hoofdstuk 4 van de Algemene Wet Bestuursrecht (hierna: Awb). De verlenging leidt niet tot een andere beoordeling van de effecten en risico's, bedoeld in artikel 34, vierde lid onder b, van de Mbw, dan de beoordeling van het winningsplan HAL uit 2020. De staatssecretaris motiveert dit verder in hoofdstuk 4 van dit besluit.

Toezicht

Op grond van artikel 127 van de Mbw heeft SodM de taak om toezicht uit te oefenen op de in (en krachtens) de Mbw gestelde regels. Dit betekent dat op dit besluit en de daarin gestelde voorschriften toezicht wordt gehouden door SodM.

3.2. Voorbereidingsprocedure

Gelet op artikel 34, vierde lid, onder b van de Mbw is dit ambtshalve besluit voorbereid met toepassing van de reguliere voorbereidingsprocedure als bedoeld in Hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Tevens is advies gevraagd aan:

- Adviesgroep Economische Zaken van het Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO-AGE, hierna: TNO) op grond van artikel 123, tweede lid van de Mbw;
- SodM, op grond van artikel 127 van de Mbw;
- Aan alle betrokken decentrale overheden op grond van artikel 34, vijfde lid, van de Mbw; en

In dit hoofdstuk is beschreven welke adviseur een advies heeft uitgebracht en in hoofdstuk 4 is beschreven op welke wijze dat advies is meegenomen bij de wijziging van het instemmingsbesluit.

Uitgebrachte adviezen

Op het conceptwijziging van het instemmingsbesluit HAL hebben de volgende adviseurs, op verzoek van de staatssecretaris, advies uitgebracht:

- TNO heeft op 1 augustus 2022 per brief een reactie uitgebracht (kenmerk: AGE 22-10.059);
- SodM heeft op 26 juli 2022 per e-mail een reactie uitgebracht;
- het College van gedeputeerde staten van de provincie Zuid-Holland (hierna: provincie Zuid-Holland) heeft op 26 augustus 2022 per brief advies uitgebracht (kenmerk: ODH431991);

Staatssecretaris merkt op dat het Tcbb advies (kenmerk: TCBB / 20228851) op het vigerende winning reeds advies uitgebracht dat betrekking had op de volledige winningsduur van 30 jaar. Zodoende neemt de staatssecretaris dat advies ook mee in de overweging van deze ambtshalve wijziging van het instemmingsbesluit.

Het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag en het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap van Delfland hebben geen gebruik gemaakt van het adviesrecht.

Terinzagelegging besluit

Dit instemmingsbesluit is op grond van artikel 34, vierde lid, onder b van de MbW met toepassing van de reguliere voorbereidingsprocedure voorbereid, zoals beschreven in Hoofdstuk 4 van de Awb. De terinzagelegging van het gewijzigde instemmingsbesluit HAL en kennisgeving daarvan heeft als volgt plaatsgevonden:

- Op woensdag 31 augustus 2022 is een kennisgeving met betrekking tot het gewijzigde instemmingsbesluit HAL gepubliceerd in de huis-aan-huisbladen Posthoorn Escamp Oost, Posthoorn Escamp West en Posthoorn Loosduinen;
- Op donderdag 1 september 2022 is een kennisgeving met betrekking tot het gewijzigde instemmingsbesluit HAL gepubliceerd in Staatscourant;
- Op donderdag 1 september 2022 is het gewijzigde instemmingsbesluit aan Aardyn B.V. verzonden. Een afschrift hiervan is verzonden aan alle betrokken adviseurs;
- Het gewijzigde instemmingsbesluit ligt van vrijdag 2 september 2022 tot en met donderdag 13 oktober 2022 ter inzage op het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in Den Haag en op www.mijnbouwvergunningen.nl/HAL.

Het dossier kan op afspraak fysiek worden ingekeken. Voor meer informatie over de terinzagelegging en voor het maken van een afspraak kan contact opgenomen worden met medewerkers van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Contactgegevens staan op www.mijnbouwvergunningen.nl/HAL en in de gepubliceerde kennisgevingen.

Bezwaarprocedure

Gedurende de terinzagelegging van het gewijzigde instemmingsbesluit kan een bezwaarschrift worden ingediend, door degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken. Het bezwaarschrift moet worden ingediend bij:

Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Meer informatie hierover vindt u onderaan dit besluit.

4. Adviezen

Hieronder wordt beschreven wat de verschillende adviseurs hierover hebben aangegeven in de uitgebrachte adviezen. In hoofdstuk 5 volgt een integrale afweging waarin wordt beargumenteerd of het advies of de aanbeveling wordt overgenomen in de uiteindelijke beoordeling van de staatssecretaris.

Advies TNO

In het eerdere advies dat door TNO is opgesteld voor het winningsplan HAL, en de onderliggende evaluatie, is al rekening gehouden met een eventuele toekomstige verlenging van het pre-drill winningsplan met één jaar. Hierdoor ziet TNO geen aanleiding om de conclusies van dit eerdere advies te herzien of aan te vullen.

Advies SodM

SodM geeft in een reactie per e-mail aan dat de wijziging van het huidige instemmingsbesluit HAL over de eenmalige verlenging van de geldigheidsduur van de instemming met het winningsplan HAL voor de duur van één jaar, geen aanleiding geeft om de conclusies van het eerdere advies van SodM op het winningsplan HAL aan te passen of aan te vullen.

Advies provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland geeft in hun advies aan dat in de conceptwijziging staat dat de verlenging van de termijn voor de geldigheid van het tijdelijke winningsplan niet tot een andere beoordeling van de effecten en risico's, bedoeld in artikel 34, vierde lid onder b, van de Mbw, leidt dan de beoordeling van het winningsplan uit 2020.

Bij een vergelijking van het eerdere advies van de provincie Zuid-Holland met het instemmingsbesluit komt naar voren dat veel van het advies verwerkt is in het instemmingsbesluit. Alleen het deel van het advies waarin de provincie zich aansluit bij het advies van het SodM met betrekking tot de maximale magnitude van waargenomen bevingen waarbij de winning nog wordt toegestaan, is niet overgenomen. In plaats van een maximale magnitude van 1,0, zoals geadviseerd door het SodM, wordt een maximale magnitude van $< 1,1$ aangehouden. Bij een aardbeving met een maximale magnitude van $\geq 1,1$ dient de aardwarmtewinning worden stilgelegd.

De provincie Zuid-Holland herhaalt daarom de conclusie van het eerdere advies, dat in het *Traffic Light System* (hierna: TLS) de maximale magnitude voor een aardbeving waarbij nog aardwarmte gewonnen mag worden, 1,0 moet zijn.

De overige delen van het advies, ook die over het TLS en het *Well Integrity Management System* (WIMS), zijn of verwerkt in het instemmingsbesluit, of betroffen onderwerpen waarover de provincie Zuid-Holland geen aanvullende opmerkingen had.

Beoordeling adviezen

De staatssecretaris constateert dat TNO aangeeft geen aanleiding te zien om de conclusies uit het eerdere advies d.d. 16 juni 2020 (kenmerk: AGE 20-10.055) te herzien of aan te vullen. De staatssecretaris merkt op dat de conclusies van TNO in het eerdere advies positief waren en dat TNO de winning van HAL in overeenstemming met de principes van planmatig gebruik van de ondergrond in de genoemde geologische setting. Daarnaast zag TNO geen geotechnische belemmeringen betreffende de berekening van de verwachte bodemdaling en constateerde TNO dat het aardwarmtesysteem in de laagste seismische risicocategorie valt. De staatssecretaris merkt op dat daarvoor tevens enkele

geadviseerde voorschriften zijn opgenomen in het instemmingsbesluit.
De staatssecretaris neemt die conclusies over bij deze beoordeling.

PDGGO-DTDO / 22280483

De staatssecretaris constateert dat SodM aangeeft geen aanleiding te zien om de conclusies uit het eerdere advies d.d. 30 juni 2020 (kenmerk: ADV-475 / 20131018) te herzien of aan te vullen. De staatssecretaris merkt op dat de conclusies van SodM in het eerdere advies positief waren en dat de risico's op bodemtrilling, bodemdaling goed waren ingeschat. Daarnaast concludeerde SodM dat putintegriteit en reservoirintegriteit voldoende werden geborgd. De staatssecretaris merkt op dat daarvoor tevens enkele geadviseerde voorschriften zijn opgenomen in het instemmingsbesluit.

De staatssecretaris neemt die conclusies over bij deze beoordeling.

De staatssecretaris constateert dat de provincie Zuid-Holland het adviespunt herhaalt van het eerdere advies d.d. 16 juli 2020 (kenmerk: ODH-2020-00087721), dat in het TLS de maximale magnitude voor een aardbeving waarbij nog aardwarmte gewonnen mag worden, 1,0 moet zijn.

De staatssecretaris wijst erop dat de verlenging van de duur van de instemming niet leidt tot een andere beoordeling van de risico's. Zodoende ziet de staatssecretaris geen reden om de grenswaarde aan te passen. Het instemmingsbesluit blijft op het punt van de maximale magnitude in het TLS daarom ongewijzigd.

De staatssecretaris constateert daarbij dat de provincie Zuid-Holland aangeeft dat de overige delen van het advies zijn of verwerkt in het instemmingsbesluit, of onderwerpen betroffen waarover de provincie Zuid-Holland geen aanvullende opmerkingen had. De staatssecretaris neemt die conclusies over bij deze beoordeling.

5. Eindbeoordeling

Gelet op het Tijdelijk Beleidskader Geothermie en de uitgebrachte adviezen komt de staatssecretaris samenvattend tot de volgende beoordeling.

De voorgenomen ambtshalve wijziging van het instemmingsbesluit geeft geen aanleiding om de beoordeling van het winningsplan HAL te veranderen ten opzichte van de beoordeling in het huidige instemmingsbesluit (kenmerk: DGKE-WO / V-109).

Conclusie

De staatssecretaris ziet geen aanleiding om de duur van de instemming met het winningsplan niet ambtshalve te verlengen om één van de volgende redenen:

- in het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan;
- in het belang van planmatig gebruik of beheer van de ondergrond, of
- de nadelige gevolgen voor milieu of natuur.

Gelet op artikel 1, onder b, van het instemmingsbesluit op het tijdelijke winningsplan Haagse Aardwarmte Leyweg (kenmerk: DGKE-WO / V-109), gedateerd 2 december 2020, en overwegende dat de winning door Aardyn conform artikel 34, eerste lid, van de Mbw plaats dient te vinden overeenkomstig een ingestemd winningsplan,

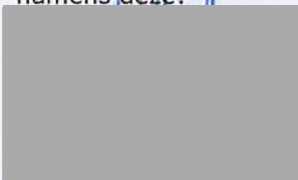
en,

Gelet op de artikelen 34, derde lid, en 36, tweede lid, in samenhang met artikel 39, eerste lid, onder a, van de Mbw, en het Tijdelijk Beleidskader geothermie (kenmerk DGKE / 19265357);

6. Besluit

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat verlengt duur van de instemming met het tijdelijk winningsplan Haagse Aardwarmte Leyweg voor een termijn van één jaar, tot 14 januari 2024, waarbij de voorschriften en beperkingen zoals opgenomen in het instemmingsbesluit Haagse Aardwarmte Leyweg d.d. 14 januari 2021 (kenmerk: DGKE-WO / 22228505) van kracht blijven.

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

MT-lid Directie Transitie Diepe Ondergrond

Bezwaarprocedure

Tegen dit besluit kan binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een bezwaarschrift worden ingediend, door degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken.

Het bezwaarschrift moet worden ingediend bij de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag en bevat ten minste:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum van ondertekening;
- het kenmerk of een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- de gronden van het bezwaar.

